

FixLatvian pakotne*

Andrejs Vihrovs <andrey.vihrov@gmail.com>

Madars Virza <madars@gmail.com>

2010. gada 12. oktobrī

Saturs

1. Ievads	1	4. Kļūdu ziņošana	2
2. Lietošana	1	5. Realizācija	3
2.1. Pakotnes pieslēgšana . . .	1	5.1. Sagatavošanās darbam . .	3
2.2. Numerācija ar punktiem .	1	5.2. Numerācija ar punktiem .	4
2.3. Nosaukumu tulkojumi . .	2	5.3. Nosaukumu tulkojumi . .	5
2.4. Virsrakstu pielāgojumi . .	2	5.4. Virsrakstu pielāgojumi . .	5
2.5. Tipogrāfiskās īpatnības . .	2	5.5. Zemteksta piezīmes	6
3. Citu pakotņu atbalsts	2	5.6. Citu pakotņu atbalsts . .	6

1. Ievads

Lai gan latviešu valodas atbalsts L^AT_EX sistēmā tiek pastāvīgi pilnveidots, dažādas lietas joprojām prasa manuālas izmaiņas. Šī pakotne ir dažu šāda veida uzlabojumu apkopojums; tā ir izveidota ar mērķi atvieglot latviešu L^AT_EX lietotāja darbu.

Pakotne ir jālieto kopā ar X_YL^AT_EX dzini. L^AT_EX formātu šajā gadījumā parasti ielādē ar `xelatex` komandu.

2. Lietošana

2.1. Pakotnes pieslēgšana

Pakotni pieslēdz ar `\usepackage{fixlatvian}` komandu. Tās ielādes laikā tiek pieslēgta arī Polyglossia pakotne, kā arī dokumenta valoda tiek uzstādīta uz `latvian`. FixLatvian pakotne būtu jāpieslēdz pēc Hyperref pakotnes, ja tāda tiek izmantota.

2.2. Numerācija ar punktiem

\ref
\pageref Pēc automātiski izveidotajiem numuriem (nodaļas, sekcijas, attēli, utt.) tiek
*Versija v1-dev (2010/07/04).

likti punkti (piem., «**2.2.** apakšnodaļa»). Tie parādās virsrakstu numerācijā, saturā un citos sarakstos, kā arī lietojot ierastās `\ref` un `\pageref` komandas. Saturā punkts netiek likts, ja numurs beidzas ne ar ciparu vai burtu (piem., «(a) Kāda attēla apakšattēls»).

`\nref`   Dažreiz ir nepieciešams izmantot numuru bez tam sekojošā punkta, piem.,
`\npageref` «apakšnodaļa **2.2**». Šim gadījumam ir paredzētas `\nref` un `\npageref` komandas, kuru lietošanas sintakse ir līdzīga `\ref` un `\pageref` komandām:

```
\nref{*}{\langle iezīme \rangle}
\npageref{*}{\langle iezīme \rangle}
```

2.3. Nosaukumu tulkojumi

`FixLatvian` pakotne satur vairāku nosaukumu un tekstu tulkojumus papildus tam, ko jau piedāvā `Polyglossia` pakotne. Tulkojamo tekstu saraksts satur gan dažas `LATEX` komandas, gan vairāku citu pakotņu komandas (sk. **3.** nodaļu).

`\alph`   `\alph` un `\Alph` komandas, kas pārvērš `LATEX` skaitītāju vērtības burtos, tagad
`\Alph` izvada tikai latviešu alfabētā esošos, izņemot burtus ar diakritiskajām zīmēm.

2.4. Virsrakstu pielāgojumi

`\part`   Standarta `LATEX` dokumentu klašu daļu un nodaļu virsrakstos numurs tagad ir
`\chapter` pirms vārda, nevis pēc (piem., «1. nodaļa»). Izņēmums ir pielikumu virsraksts, kas saglabā veco kārtību («Pielikums A»). Daļas tiek numurētas ar arābu cipariem.
`\caption`   Attēlu un tabulu virsraksti tagad ir formā «1. att. Nosaukums».

2.5. Tipografiskās īpatnības

Pēc noklusējuma tiek uzstādīts vienāds atstarpju garums pēc visiem simboliem. Lai pēc pieturzīmēm tiktu liktas lielākas atstarpes, kā pieņemts angļu valodā, pakotnei jāpadod parametrs `nonfrenchspacing`:

```
\usepackage[nonfrenchspacing]{fixlatvian}
```

`\footnote`   Zemteksta piezīmju numerācija tagad sākas no jauna katru lappusi.
Komatu tagad var izmantot kā skaitļu decimāldaļas atdalītāju.

3. Citu pakotņu atbalsts

Šī pakotne ir savietojama ar `Algorithms`, `Appendix`, `Caption`, `Doc`, `Hyperref`, `Listings` pakotnēm.

4. Kļūdu ziņošana

Kļūdu ziņošanai un uzlabojumu ieteikšanai var lietot autoru e-pasta adreses, kā arī izmantot tiešsaistē pieejamo problēmu izsekošanas sistēmu: <http://code.google.com/p/fixlatvian/issues/>.

5. Realizācija

5.1. Sagatavošanās darbam

Sākumā ielādē citas pakotnes, kas nepieciešamas darbam.

```
1 \RequirePackage{caption}
2 \RequirePackage{etoolbox}
3 \RequirePackage{perpage}
4 \RequirePackage{polyglossia}
5 \RequirePackage{xstring}
```

Pieņem, ka pirmajām rindkopām ir atkāpes.

```
6 \RequirePackage{indentfirst}
```

Atļauj lietot komatu kā decimāldaļas atdalītāju.

```
7 \RequirePackage{icomma}
```

Uzstāda latviešu valodu kā dokumenta valodu.

```
8 \@ifundefined{latvian@loaded}{\setdefaultlanguage{latvian}}{}
```

Definē un apstrādā pakotnes parametrus.

```
9 \DeclareOption{frenchspacing}{\frenchspacing}
10 \DeclareOption{nonfrenchspacing}{\nonfrenchspacing}
11 \ExecuteOptions{frenchspacing}
12 \ProcessOptions\relax
```

`\FixL@warning` Definē brīdinājumu un paziņojumu izvada komandas.

```
\FixL@warning@noline 13 \newcommand{\FixL@warning}[1]{\PackageWarning{fixlatvian}{#1}}
\FixL@info            14 \newcommand{\FixL@warning@noline}[1]{%
15 \PackageWarningNoLine{fixlatvian}{#1}}
16 \newcommand{\FixL@info}[1]{\PackageInfo{fixlatvian}{#1}}
```

Pārbauda, ka Hyperref pakotne nav tikusi ielādēta *pēc* šīs.

```
17 \newif\ifFixL@hyperref@before
18 \@ifpackageloaded{hyperref}{\FixL@hyperref@beforetrue}{}
19 \AtBeginDocument{%
20 \ifpackageloaded{hyperref}{%
21 \ifFixL@hyperref@before
22 \else
23 \FixL@warning@noline{%
24 This package should be loaded after hyperref%
25 }%
26 \fi
27 }{}}
```

`\FixL@alnum` Definē arī palīgkomandas.

```
\FixL@patchfailed 28 \newcommand{\FixL@alnum}{%
29 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ%
30 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz%
31 0123456789%
32 }
33 \newcommand{\FixL@patchfailed}[1]{%
34 \FixL@info{Could not change the definition of the \protect #1 command}}
```

5.2. Numerācija ar punktiem

<code>\FixL@p</code>	<p>Definē punkta pievienošanas komandu. Pēc punkta neatļauj teikuma beigas (svarīgs tikai ar <code>\nonfrenchspacing</code>) un rindas beigas.</p> <pre>35 \newcommand{\FixL@p}{.\@{\nobreak}}</pre>
<code>\@secCNTformat</code>	<p>Pievieno punktu sekciju u. c. numuriem virsrakstos. <code>\@secCNTformat</code> komandas oriģinālā definīcija atrodas <code>tex/latex/base/latex.ltx</code> datnē.</p> <pre>36 \CheckCommand*{\@secCNTformat}[1]{\csname the#1\endcsname\quad} 37 \renewcommand{\@secCNTformat}[1]{% 38 \csname the#1\endcsname\FixL@p\hspace{.66667em}}</pre>
<code>\numberline</code>	<p>Pievieno punktu ierakstiem saturā un citos sarakstos. Ja ieraksta numurs beidzas ne ar ciparu vai latīņu alfabēta burtu, tad punktu neliek. <code>\numberline</code> sākuma definīcija atrodas tajā pašā datnē kā <code>\@secCNTformat</code>.</p> <pre>39 \let\FixL@old@numberline\numberline 40 \renewcommand{\numberline}[1]{% 41 \StrRight{#1}{1}[\FixL@tempa]% 42 \FixL@old@numberline{#1}% 43 \IfSubStr{\FixL@alnum}{\FixL@tempa}{\FixL@p}{}% 44 }</pre>
<code>\nref</code> <code>\npageref</code>	<p>Saglabā vecas <code>\ref</code> un <code>\pageref</code> versijas <code>\nref</code> un <code>\npageref</code> komandās. <code>Hyperref</code> pakotne pārdefinē šīs komandas <code>\begin{document}</code> izpildes laikā, tāpēc <code>FixLatvian</code> pakotnes definīcijas jāievieš pēc tam.</p> <pre>45 \AtBeginDocument{% 46 \let\nref\ref 47 \let\npageref\pageref 48 }</pre>
<code>\ref</code> <code>\pageref</code>	<p>Izveido <code>\ref</code> un <code>\pageref</code> jaunās versijas — ar punktiem. Sākumā definē komandu, kas būs pamats visām lietotāja līmeņa komandām.</p> <pre>49 \newcommand{\FixL@ref@base}[4]{% 50 \begingroup 51 \newcommand{\FixL@tempb}{\csname n#1\endcsname #2{#4}\FixL@p}% 52 \IfStrEq{#3}{hyper}{\hyperref[#4]{\FixL@tempb}}{\FixL@tempb}% 53 \endgroup 54 \nobreak % Extra \nobreak 55 }</pre>

Pēc tam definē pašas komandas, izmantojot iepriekš izveidoto. Padara iespējamu šo komandu izmantošanu «kustīgajos parametros».¹

```
56 \AtBeginDocument{%
57   \ifpackageloaded{hyperref}{%
58     \newcommand{\FixL@ref}[1]{\FixL@ref@base{ref}{*}{hyper}{#1}}%
59     \newcommand{\FixL@ref@star}[1]{\FixL@ref@base{ref}{*}{*}{#1}}%
60     \renewcommand{\ref}{\@ifstar\FixL@ref@star\FixL@ref}%
61     \newcommand{\FixL@pageref}[1]{\FixL@ref@base{pageref}{*}{hyper}{#1}}%
62     \newcommand{\FixL@pageref@star}[1]{\FixL@ref@base{pageref}{*}{*}{#1}}%
63     \renewcommand{\pageref}{\@ifstar\FixL@pageref@star\FixL@pageref}%
64   }
```

¹`\DeclareRobustCommand` nevar izmantot ar `Hyperref` versijām, jo `ref` un `pageref` identifikatorus joprojām izmanto `\nref` un `\npageref` komandas. Toties `\robustify` no `etoolbox` pakotnes neprasa papildus komandu definēšanu.

```

64 }{%
65   \renewcommand{\ref}[1]{\FixL@ref@base{ref}{#1}}%
66   \renewcommand{\pageref}[1]{\FixL@ref@base{pageref}{#1}}%
67 }%
68 \robustify{\ref}%
69 \robustify{\pageref}%
70 }

```

5.3. Nosaukumu tulkojumi

```

\alsiname Pielāgo dažus LATEX nosaukumus.
\chaptername 71 \gappto\captionslatvian{%
\figurename 72 \renewcommand{\alsiname}{sk.~arī}%
\indexname 73 \renewcommand{\chaptername}{nodaļa}%
\partname 74 \renewcommand{\figurename}{att}%
\tablename 75 \renewcommand{\indexname}{Rādītājs}%
\seename 76 \renewcommand{\partname}{daļa}%
77 \renewcommand{\tablename}{tabula}%
78 \renewcommand{\seename}{sk. \@}%
79 }

```

5.3.1. Numerācija ar latviešu burtiem

```

\@alph Izmaina \@alph un \@Alph komandu definīcijas, lai tās saturētu tikai latviešu
\@Alph alfabēta burtus bez diakritiskajām zīmēm.
80 \renewcommand{\@alph}[1]{%
81   \ifcase #1\or a\or b\or c\or d\or e\or f\or g\or h\or i\or j\or k\or l%
82   \or m\or n\or o\or p\or r\or s\or t\or u\or v\or z\else\@ctrerr\fi}
83 \renewcommand{\@Alph}[1]{%
84   \ifcase #1\or A\or B\or C\or D\or E\or F\or G\or H\or I\or J\or K\or L%
85   \or M\or N\or O\or P\or R\or S\or T\or U\or V\or Z\else\@ctrerr\fi}

```

5.4. Virsrakstu pielāgojumi

5.4.1. Daļu un nodaļu virsraksti

```

\@makechapterhead Izmaina nodaļu virsrakstu vārdu secību no «Nodaļa 1» uz «1. nodaļa» (bet at-
stāj «Pielikums A»). Ja «\@chapapp\space \thechapter» virkne nav atrodama
\@makechapterhead komandā, pieņem, ka lietotājs izveidojis savu variantu, un
neko nedara.
86 \ifundefined{\@makechapterhead}{%
87   \patchcmd{\@makechapterhead}{%
88     \@chapapp\space \thechapter
89   }{%
90     \IfStrEq{\@chapapp}{\appendixname}{%
91       \@chapapp\space\thechapter
92     }{%
93       \thechapter\FixL@p\space\@chapapp
94     }%
95   }{}%
96   \FixL@patchfailed{\chapter}%
97 }

```

`\@part` To pašu dara arī ar daļu virsrakstiem. Hyperref pakotne izveido savu `\part` definīciju, tāpēc šis gadījums arī jāņem vērā.

```

98 \newcommand{\FixL@fix@part}[1]{%
99   \@ifundefined{#1}{}{%
100     \renewcommand{\thepart}{\arabic{part}}%
101     \expandafter\patchcmd\csname #1\endcsname{%
102       \partname\nobreakspace\thepart
103     }{%
104       \thepart\FixL@p\space\partname
105     }{}{%
106       \FixL@patchfailed{\part}%
107     }%
108   }}
109 \AtBeginDocument{%
110   \@ifpackageloaded{hyperref}{%
111     \FixL@fix@part{H@old@part}%
112   }{%
113     \FixL@fix@part{@part}%
114   }}

```

5.4.2. Attēlu un tabulu virsraksti

Izmaina virsraksta pirmās daļas atdalītāju.

```

115 \DeclareCaptionLabelSeparator{period@}{.\@space}
116 \captionsetup{labelsep=period@}

```

Izmaina virsraksta pirmās daļas noformējumu.

```

117 \DeclareCaptionLabelFormat{latvian}{#2\FixL@p\space #1}
118 \captionsetup{labelformat=latvian}

```

5.5. Zemteksta piezīmes

Sāk zemteksta piezīmju numerāciju no jauna katru lappusi.

```

119 \MakePerPage{footnote}

```

5.6. Citu pakotņu atbalsts

`\FixL@inpackage` Sākumā izveido palīgkomandas nosaukumu `utt`. maiņai citās pakotnēs.

```

\FixL@translate 120 \newcommand{\FixL@inpackage}[2]{%
121   \AtBeginDocument{\@ifpackageloaded{#1}{#2}{}}
122 \newcommand{\FixL@translate}[3]{%
123   \FixL@inpackage{#1}{%
124     \expandafter\renewcommand\csname #2\endcsname{#3}%
125   }}

```

5.6.1. Pakotnes **Algorithms** atbalsts

`\listalgorithmname` Izmaina algoritmu saraksta nosaukumu.

```

126 \FixL@translate{algorithm}{\listalgorithmname}{Algoritmu saraksts}

```

Izmaina algoritmu tekstu nosaukumu.

```

127 \FixL@inpackage{algorithm}{\floatname{algorithm}{Algoritms}}

```

5.6.2. Pakotnes Appendix atbalsts

`\appendixtocname` Izmaina pielikumu sadaļas virsrakstu saturā.
 128 `\FixL@translate{appendix}{appendixtocname}{Pielikumi}`

5.6.3. Pakotnes Doc atbalsts

`\GlossaryPrologue` Veic dažas izmaiņas, kas nepieciešamas šī paša dokumenta izveidei.
`\IndexPrologue` 129 `\newcommand{\FixL@doc@glossaryname}{Izmaiņu saraksts}`
`\generalname` 130 `\FixL@inpackage{doc}{\GlossaryPrologue{%`
 131 `\section*{\FixL@doc@glossaryname}%`
 132 `\markboth{\FixL@doc@glossaryname}{\FixL@doc@glossaryname}%`
 133 `}}`
 134 `\FixL@inpackage{doc}{\IndexPrologue{%`
 135 `\section*{\indexname}%`
 136 `\markboth{\indexname}{\indexname}%`
 137 Numuri kursīvā apzīmē lappusi, kurā aprakstīta attiecīgā komanda;
 138 pasvītrotie numuri norāda uz komandas `\ifcodeline@index` definīcijas
 139 pirmkoda rindu\else definīciju\fi; numuri parastajā rakstā apzīmē
 140 `\ifcodeline@index` pirmkoda rindu\else lappusi\fi, kurā komanda tiek
 141 izmantota.%
 142 `}}`
 143 `\FixL@translate{doc}{generalname}{Vispārīgs ieraksts}`

Ir pieejama arī latviskota *MakeIndex* stila datne Doc rādītāja izveidei.

5.6.4. Pakotnes Listings atbalsts

`\lstlistlistingname` Izmaina pirmkoda tekstu saraksta nosaukumu.
 144 `\FixL@translate{listings}{\lstlistlistingname}{Pirmkoda tekstu saraksts}`
`\lstlistingname` Izmaina pirmkoda tekstu bloku nosaukumu.
 145 `\FixL@translate{listings}{\lstlistingname}{%`
 146 `\ifx\lst@caption\@empty P\else p\fi irmkods}`

Rādītājs

Numuri kursīvā apzīmē lappusi, kurā aprakstīta attiecīgā komanda; pasvītrotie numuri norāda uz komandas definīcijas pirmkoda rindu; numuri parastajā rakstā apzīmē pirmkoda rindu, kurā komanda tiek izmantota.

Simboli		<code>\appendixtocname</code>	128
<code>\@Alph</code>	80		
<code>\@alph</code>	80		
<code>\@makechapterhead</code>	86	C	
<code>\@part</code>	98	<code>\caption</code>	2
<code>\@seccntformat</code>	36	<code>\chapter</code>	2
		<code>\chaptername</code>	71
A		F	
<code>\Alph</code>	2	<code>\figurename</code>	71
<code>\alph</code>	2	<code>\FixL@alnum</code>	28, 43
<code>\alsiname</code>	71	<code>\FixL@doc@glossaryname</code> .	129, 131, 132

\FixL@fix@part	98, 111, 113		
\FixL@info	13, 34		
\FixL@inpackage ...	120, 127, 130, 134		
\FixL@old@numberline	39, 42		
\FixL@p	35, 38, 43, 51, 93, 104, 117		
\FixL@pageref	61, 63		
\FixL@pageref@star	62, 63		
\FixL@patchfailed	28, 96, 106		
\FixL@ref	58, 60		
\FixL@ref@base	49, 58, 59, 61, 62, 65, 66		
\FixL@ref@star	59, 60		
\FixL@translate	120, 126, 128, 143–145		
\FixL@warning	13		
\FixL@warning@noline	13, 23		
\footnote	2		
		L	
\listalgorithmname	126		
\lstlistingname	145		
\lstlistlistingname	144		
		N	
\npageref	2, 45		
\nref	2, 45		
\numberline	39		
		P	
\pageref	1, 47, 49		
\part	2		
\partname	71, 102, 104		
		R	
\ref	1, 46, 49		
		S	
\seename	71		
		T	
\tablename	71		
		G	
\generalname	129		
\GlossaryPrologue	129		
		I	
\ifFixL@hyperref@before	17, 21		
\indexname	71, 135, 136		
\IndexPrologue	129		